

Vóór de Verandering – Workshop Landbouw – 24 maart 2007

Riky Schut

Nederland moet onmiddellijk afzien van plannen voor agroparken.

De een na het andere agropark dreigt uit de grond te worden gestampt.

De overheid en politiek lijken doof voor tegenargumenten en lappen alle vormen van duurzame ontwikkelingen in de land- en tuinbouw aan hun laars.

Amsterdam staat nu op de nominatie en er zou een agropark in de haven van Amsterdam mogelijk zijn. In Horst Noord Limburg worden momenteel de plannen voorgelegd voor een MER-rapportage.

Frapant is dat het Landbouw Economisch Instituut onderdeel van de Wageningen Universiteit onlangs een duurzaamheidsscan voor de gehele agrofoodsector heeft gepresenteerd (Dag van de toekomst op 2-10-2006 in Apeldoorn). Terwijl de Wageningen Universiteit nu voorop loopt met onderzoek naar de verwezenlijking van het moderne gemengde bedrijf, zoals sommigen het agropark ook wel noemen. Het gaat tegen alle normen in van een fatsoenlijk en evenwichtig landbouwbeleid hier en wereldwijd, waar waarden en normen van duurzame ontwikkeling met voeten worden getreden.

Een van de centrale gedachten bij de duurzaamheidsproblematiek is dat sociaal-culturele, ecologische en economische problemen in onderlinge samenhang worden gerealiseerd.

Het gaat om de triple-P van people, planet en profit.

Bij toepassing van de duurzaamheidsscan op de agroparken, kom ik tot de conclusie dat zowel de mensen, de aarde, het milieu en de dieren er zeer slecht af komen.

Profit.

Voorstellen en onderzoek in Wageningen hebben bij voorbaat al uitgewezen dat grootschalige ontwikkeling als agroparken zeer waarschijnlijk niet zullen leiden tot kostprijsverlaging.

Recent lezen we dat het veevoer duurder wordt vanwege stijging graanprijzen en dat de varkensprijzen sinds augustus 2006 fors is gedaald en in een vrije val verkeert. Varkensprijzen blijven nu en in de toekomst langduriger onder de kostprijs, omdat er een enorme overproductie is in Nederland en de mestafzetkosten steeds verder stijgen. Nederland is sterk afhankelijk van export omdat tweederde van de varkensvleesproductie over de grens moet worden afgezet.

Bovendien is import van veevoer als soja uit Brazilië en Argentinië erg omstreden vanwege ontbossing en het verjagen van kleine familiale bedrijven aldaar. Terwijl de akkerbouw in Nederland en Europa graag zelf eiwithoudende gewassen wil telen voor veevoer. Ingevoerde mineralen geven bovendien een grote druk op de afzet van de mest hier.

De financiering van een agro-cluster kan onmogelijk door particulieren worden opgebracht, de kosten van leningen bij de bank zullen kostprijsverhogend zijn. Het gevaar dreigt dat banken eigenaar worden en de gebouwen gaan verhuuren, zoals nu hier en daar gebeurt in de glastuinbouw.

De lage prijzen na de varkenspest van 1997 en de van overheidswege georganiseerde opkoopregeling en sanering in de intensieve veehouderij, hebben geleid tot het beëindigen van 4000-5000 bedrijven. Dit heeft geleid tot een drastische inkrimping waardoor de prijzen langzaam zijn opgetrokken. Alles met het doel evenwicht te brengen in mest en grond en de afzet van varkensvlees te verruimen.

People.

Overal ter wereld zijn boeren en consumenten met elkaar in gesprek over de vraagstukken van voedselveiligheid, voedselzekerheid en voedselsoevereiniteit. Er is een groeiend verzet tegen

de gevolgen van vrijhandel, industrialisatie van de land- en tuinbouw en voedselverwerking, genetische manipulatie en teloorgang van het platteland.

Nederland is een klein land met veel industrie en ruim 65% van de ruimte is bestemd voor land- en tuinbouw met 83.000 boeren en tuindersbedrijven. Er is veel natuur ontwikkeld en de ecologische hoofdstructuur eist veel boerenland op. Boeren willen graag meewerken om het landschap te verbeteren en voldoen met veel inzet aan wet- en regelgeving en passen hun bedrijven aan als het financieel mogelijk is. Een fatsoenlijke prijs voor een met zorg geproduceerd product en het werken op menselijke maat in een gezinsbedrijf voldoet het beste aan de normen van mensenrechten en emancipatie.

Een evenwichtig landbouwbeleid waar de boer en tuinder met zijn gezin centraal staan moet een politieke keuze zijn. Het landbouwbeleid moet zich keren tegen schaalvergroting, specialisatie en mono-culturen van onder andere dit agropark. Het leidt tot een tragedie van boeren in Nederland en de rest van de wereld als het voedsel alsmear goedkoper wordt en op een industriële manier wordt geproduceerd. Het is dan ook een belediging voor de boerengezinnen die hun bedrijven met hoge kosten hebben aangepast aan welzijn voor dieren, milieu etc. Zij moeten nu weer concurreren tegen deze zogenaamde efficiënte manier van produceren in agroparken.

De mensen die in deze monsterbedrijven moeten werken zijn gedoemd tot laagwaardig en eentonig werk, dat zich in grote hallen-stallen en kassen zal voltrekken. Dat zal de gezondheid en het welzijn van de mensen niet bevorderen. Het persoonlijk initiatief zal helemaal verdwijnen. De zogenaamde werkgelegenheid die voorgewend wordt zal door buitenlandse (goedkope) arbeidskrachten moeten worden gedaan. Zij op hun beurt moeten hiervoor hun land en gezin voor langere tijd verlaten, dat vervreemding en verscheurdheid teweeg brengt in gezinnen en sociale omgeving. Voor hen is het beter dat in eigen land voldoende werkgelegenheid en inkomen werd gegenereerd in de land- en tuinbouw met eigen voedselsoevereiniteit en zij niet hier in agroparken hoeven te werken.

Planet.

De vraag is wie de wereld moet voeden? Wij als klein land kunnen toch niet de pretentie hebben dat wij dat moeten doen. We hebben veel goede landbouwgronden waar een goed kwaliteitsproduct kan groeien en waar de mest een middel is tot verbetering van het product. In de agroparken wordt de vergisting van de mest als tovermiddel opgevoerd om energie te leveren. Er staat niet bij dat het restproduct mest evengoed overblijft en afgezet moet worden en waar dan rond Amsterdam? Het mineralenprobleem wordt niet opgelost!

De ziektedruk in deze intensieve veehouderij zal zeer groot zijn. Onderzoek wijst uit dat extensivering en grondgebonden veehouderij een duurzame weg is voor de toekomst, waaronder de diergezondheid. De wet herstructurering varkenshouderij en de dierenwelzijnswet hebben na de varkenspest (1997) fors ingezet op extensivering en/of sanering van bedrijven, dierenwelzijn, reconstructie van het platteland gericht op de ecologische hoofdstructuur (natuurontwikkeling).

De plannen voor verwerking van mest en ammoniak dat verwerkt wordt tot biogas en kunstmest zijn kostbaar. De opkoopregeling heeft geleid tot afbraak van kilometers stallen. Het kan toch niet waar zijn dat na inkrimping van de varkensstapel en sanering van champignonbedrijven in Amsterdam en elders gloednieuwe bedrijven ontstaan?

Alle argumenten om agroparken te bouwen zijn versleten.

Kortom de moderne agroparken zullen eruit gaan zien als kapitalistische westerse kolchozen waar grootschaligheid op alle fronten de nadelige gevolgen zal hebben als de kolchozen indertijd in het Oostblok.

We houden de Nederlandse overheid en politiek strak aan behoud van duurzaamheid in de land- en tuinbouw en een leefbaar platteland.